

Завдання на 19.04. – 23.04. 2021

4 уроки: 19 квітня, два уроки 20 квітня та 21 квітня:

1. **Постмодернізм і постпостмодернізм. Поезія.** Сучасна українська література. Постмодернізм як продукт постіндустріальної епохи. Історико-культурна ситуація наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Визначальні риси постмодернізму. Стильове розмаїття, експериментаторство, пошуки нових форм і нових тем. Література масова, популярна (її інтенсивний розвиток). Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 1990-х років, його риси. Постпостмодернізм і література сьогодення. Естетика постпостмодернізму. Риси стилю. (за підручником Борзенко О. І.) С. 218-220.
Ігор Римарук, «Обнови» - типова постмодерна стилістика й поетика вірша; центральна ідея - покликання й призначення людини на землі, коли завжди є проблема вибору життєвого шляху. С. 220-221.
2. *Василь Герасим'юк, «Аркан»* - філософський верлібр про призначення чоловіка в житті, про чоловічу дружбу. С. 222.
*Юрій Андрухович, *«Астролог», *«Пісня мандрівного спудея», *«Козак Ямайка».* С. 223-228.
3. *Юрій Іздрик, «вишиванка», «молитва»* - Ю.Іздрик як один із творців «Станіславського феномену»; пошук форм вираження нового світовідчуття і нового світогляду у поезії; роль візуалізація у творчості поета (ідея і візуальний прояв «вишиванки»); синтез національного і загальнолюдського у його творчості; спосіб поетичного вираження почуттів в естетиці постмодернізму. С. 230-232.
4. *Марія Матіос, «Трисдина перспектива (цикл); «Прості вірші» (цикл)* – поезія як прояв сильної жінки у сучасному світі, яка може залишатися жіночною. С. 232-235.

Прочитати, прослухати і подивитися та записати:

1. **Перевірте** літературний диктант і **оцініть** свою роботу (див. нижче у Додатку).
2. **Опрацюйте:** за підручником О. Слоньовської (**написати конспект** – коротко):
 - Сучасна українська література (с. 294-298; див. Додаток).
 - Сучасна українська поезія; розгляньте інтелект-карти «Модернізм – постмодернізм» і «Поети-сімдесятники», порівняйте із описом поетів-вісімдесятників у підручнику (с. 299-305) і Додатку (відео – за вибором):

А) Ігор Римарук, «Обнови»:

<https://www.youtube.com/watch?v=A1nK4CztnsM> (13.15 хв) – Ігор Римарук.

<https://www.youtube.com/watch?v=asMppwH9Lxw> (10.29 хв) – І. Римарук. Вірші.

Б) Василь Герасим'юк, «Аркан»:

<https://www.youtube.com/watch?v=TtnUJHCmOas> (4.23 хв) – В. Герасим'юк, біографія.

<https://www.youtube.com/watch?v=7ZBdC97mJig> (3.58 хв) – «Аркан» - танець.

https://www.youtube.com/watch?v=IpyI_AFfoS8 (3.15 хв) – «Аркан» - танець.

<https://www.youtube.com/watch?v=b3iVXe3KlJE> (2.06 хв) – В. Герасим'юк. Читає автор.

В) Юрій Андрухович, «Астролог», «Пісня мандрівного спудея»:

<https://www.youtube.com/watch?v=rdWGr25b28M> (1.47 хв) – Про Ю. Андруховича.

<https://www.youtube.com/watch?v=gxgwRC5Ayss> (24.07 хв) – Складна розмова

Ю. Андрухович: Чи можна навчитися бути письменником? Чи варто читати сучасну російську літературу? Як змінилися українсько-польські відносини останнім часом?

https://www.youtube.com/watch?v=eQQII_gsvE8 (8.58 хв) – Ю. Андрухович – спогади дитинства, про місто Івано-Франківськ, про політику.

Г) Юрій Іздрик: «Вишиванка», «Молитва»

<https://www.youtube.com/watch?v=FL-icdWtqOs> (17.24 хв) – Ю. Іздрик П'ять поезій і трішки репу

<https://www.youtube.com/watch?v=o4CAcSKg3jE> (3.17 хв) – «Я від нього офігеваю». Ю. Іздрик

<https://www.youtube.com/watch?v=qUK-fLNbkIc> (0.53 хв) – Ю. Іздрик. «Молитва»

https://www.youtube.com/watch?v=9YhNJe5_zt4 (16.12 хв) – «Порівнювати мене з Кафкою дивно, він був геній, а я - ні», - Ю. Іздрик

Д) Марія Матіос: «Триєдина перспектива (цикл); «Прості вірші» (цикл)

<https://www.youtube.com/watch?v=ObFWIrLGYSY> (40.41 хв) – Марія Матіос: «Портрети».

<https://www.youtube.com/watch?v=G9MNAfjRoZI> (4.30 хв) – М. Матіос – біографія

<https://www.youtube.com/watch?v=WU16W413QHI> (17.18 хв) – Поезія М. Матіос

Додаток

1) Літературний диктант

А) «Життя і творчість Ервіна Умерова»

Відповіді:

1. 1938 році, в селі Яни-Сала в Криму.
2. службовцями – вчителями.
3. 18 травня 1944 року; до Узбекистану – село Паласан Ферганської області.
4. в обласних газетах Фергани як журналіст – сількор.
5. «Самотність», «Чорні потяги», «Дозвіл».
6. збірник «Чорні потяги».
7. собака Сабирли, що означає «Терплячий».
8. вірність, а також він відчуває, думає, висловлює свої думки, страждає, бореться з несправедливістю.
9. коли напала зграя вовків: загризли пастуха Сулеймана, самому Сабирли перекусили хвоста і розірвали вухо, а врятувала собаку дружина вівчаря Пакізе, вистріливши двічі з рушниці.
10. новий хазяїн любив випити (від нього постійно тхнуло ракією), відразу люто зненавидів Сабирли і відшмагав його батогом, через день знову замахнувся, та пес пішов на нього, той утік, а Сабирли повернувся до Айдера.

11. цікавість; то сунув носа у жар і обпікся, то хотів понюхати новонароджене теля – корова підкинула його рогами.
12. коли померла Пакізе – він всю ніч вив до місяця.
13. Айдер пішов на фронт добровольцем – почалася війна 1941 року.
14. почався голод, вирізали всю худобу і пес залишився без роботи, та ще й поранили його в задню лапу.
15. Підірвався на міні, яку німці поставили для партизанів.
16. Все село підлягло депортації.
17. кинувся на захист коней проти жорстокого поводження з ними людини.
18. муку.
19. бо він пам'ятав, як людину пам'ятник ставили в селі, а він з цікавості прийшов понюхати його, підняв лапу і... - за те його дуже побили.
20. за мішком, бо звідти так смачно пахло хлібом.
21. м'ясні консерви.
22. бо не стало сил: він «поклав голову на лапи і витягнувся», сили зовсім покинули його – так помер Сабирли.
23. Жменя рідної землі – художня деталь, це на згадку про рідну землю, від якої відлучила влада не тільки одного фронтовика, а цілий народ.
24. кримськотатарського народу.
25. їх об'єднує одна тема – депортація кримськотатарського народу з історичної землі, злочин радянської влади в 1944 році і держави- правонаступниці СРСР проти кримських татар (у 2004 р. кримські татари повернулись із заслання і їм Росія не відшкодувала завданих збитків і не притягла до відповідальності винних у депортації).

Б) “Література епохи “соціалістичного реалізму” та кримськотатарська література”

Відповіді:

1. г) гарантувала українцям політичну свободу і питоме право на національну самоідентифікацію;
2. д) дозволялося дошукуватися правди і карати винних;
3. в) у 1934 р.
4. в) у середині 1980-х років;
5. б) Олесь Гончар, в) Василь Земляк, г) Павло Загребельний, е) Роман Іваничук, є) Валерій Шевчук;
6. а) Олесь Гончар
7. б) «Лебедина згряя», «Зелені млини»
8. в) «Дім на горі»
9. г) «Самотність»
10. 1) «Собор» в) роман-набат
 2) «Лебедина згряя» г) повість
 3) «Мальви» б) роман про зраду

- 4) «Дім на горі» а) роман-сага (балада)
5) «Самотність» д) оповідання

г) новела

11. 1) «Собор» г) Микола Баглай і Єлька Чечіль
2) «Роксолана» в) Сулейман Пишний і його дружина
3) «Мальви» д) Марія, її сини Алім і Селім, донька Соломія
4) «Дім на горі» а) Галя, її бабуса, син Галини – Хлопець, її донька Оксана
 б) Явтушок Голий і Пріся

12. 1) «Собор» д) «Собори своїх душ бережіть, друзі... Собори душ!..»
2) «Лебедина згряя» г) «Земле! Ти народжуєш нас неначе для того, щоб ми звіряли
 тобі своє горде серце».
3) «Роксолана» б) «Для Османів походження ніколи не важило. Тільки
 заслуги, вірність, відданість і особисті гідності.»
4) «Самотність» а) «(Він) збивав грудьми вовків, крутився дзигною, ляскав
 зубами, захищався і люто нападав. Йому перекусили
 хвоста»
 в) «Усе це переколошкало Галину душу, бо вже починала
 губити межі, де в цій історії фантастичне, а де реальне».

Українська література другої половини XX - початку XXI ст.

У цей період українська література характеризується **нестабільним, хвилюючим, неоднозначним розвитком**

Стилі: модернізм - постмодернізм

I. Українська література 1950-1980-х рр. - **радянська література** - ізолювана від світової літератури, репрезентант політичних гасел та ідей

Метод соціалістичного реалізму

- основний художній напрям у радянській літературі, поєднував реалістичне зображення із соціалістичною ідеологією, принципами партійності, звільненою народністю, пролетарським інтернаціоналізмом

Провітання фарисей (приспосовування) і графоманія, а талановиті майстри - не відповідали критеріям соціалістичного реалізму, тому їх забороняли й не допускали до друку

Переслідування інакочисельців

Риси методу соц. реалізму як канону: - література і мистецтво мусять бути хвалебною ілюстрацією політики КПРС;

- видавати бажане за дійсне, що вело до "лакування дійсності" і "теорії безконфліктності"

На практиці утвердження соц. реалізму означало:

- обмеження свободи творчості митця, індивідуального вибору; заборона будь-якого експериментаторства, використання інших напрямів і стилів;

- знецінення естетичних принципів розвитку мистецтва; дозволялися лише "правильні" теми;

- перевагу суспільного над індивідуальним

"Батьківщина-Мати" в Києві виконана в дусі соціалістичного реалізму

О. Скицюк. Устремління. 2002.

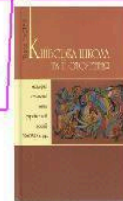
Видаються твори: М. Куліша, Є. Плужника, Г. Косинки, Б. Антоненка-Давидовича, М. Драї-Хмарі

Переклади із зарубіжної класики: Бориса Тена, Г. Кочура, М. Лукаша та ін.

З'являється "третє цвітіння" поетів старшого покоління: П. Тичини, М. Рильського, М. Бажана, В. Сосюри, А. Малишка; вони підтримують творчу молодь

III. З'являється шістдесятництво - об'єктивний феномен (різкіше і важливе явище) - радикально настроєна молодь

З 1963 р. - ідеологічний наступ на українське мистецтво, і не всі шістдесятники його витримали

Поети: Василь Симоненко, Ліна Костенко, Дмитро Павличко, Іван Драч, Микола Вінграновський, Борис Олійник, Ірина Жилленко

Прозаїки: Григорій Тютюнник, Валерій Шевчук, Володимир Дрозд, Роман Іваниччук, Євген Гуцало

IV. Постшістдесятництво. Поети-естети, які уникали соціальної спрямованості, політики й публіцистики

"Київська школа" українських поетів: Василь Голобородько, Микола Воробійов, Віктор Кордун, Ігор Калинець

II. Суспільно-політичні процеси з 1950-х рр.: розвінчання "культу особи Сталіна"; настання "хрущовської відлиги", що сприяли поживанню мистецького життя

Реабілітація репресованих у 1930-х роках письменників, перевидання їх творів

Зміни в українській літературі: спроби подолання канонів соц. реалізму, активізація аналітичного і особистісного начал; утвердження гуманістичних і загальнолюдських цінностей; збагачення арсеналу художніх засобів тощо

В Україні - дисидентський рух, тобто критичні виступи проти існуючої системи влади

III. За кордоном - українська діаспора: "Нью-Йоркська група" і "Слово"

Учасники дисидентського руху: Володимир Чорновіл, Левко Лук'яненко, Василь Стус, Євген Сверстюк, Іван Дзюба, брати Горині, Ігор та Ірина Калинці та ін.

"Нью-Йоркська група" (1948-1954) - Богдан Бойчук, Богдан Рубчак, Патриція Килина, Емма Андіївська, Віра Вовк, Юрій Тарнавський, Роман Бабовал та ін.

"Слово" (1954 - 1997) - продовжувач європейського МУР: Улас Самчук, Євген Маланюк, Василь Барка, Емма Андіївська, Богдан Бойчук, Віра Вовк, Тодось Осьмачка, Галина Журба та ін. На 1976 р. нараховано вже 186 членів (із різних країн поселення)

Модернізм-постмодернізм

Праця І. Дзюби "Інтернаціоналізм чи русифікація?" - (1965 р.) резонансне явище, пробудила національну свідомість

V. Вісімдесятництво: характерні розмаїття стилів і тенденцій, національні традиції, модерністська відкритість до зарубіжних взірців; це Юрій Андрухович, Галина Пагутяк, Ігор Римаук, Юрій Буряк, Віктор Неборак, Наталка Білоцерківська, Павло Гірик, Василь Герасим'юк, Оксана Пахльовська, Ігор Малкович та ін.

VI. Постмодернізм. Сучасна українська література: наступник модернізму, в опозиції до тоталітаризму; відродила карнавальність (барокова традиція) - як іронічно-ігрове переосмислення попередніх понять, ідей, цінностей; Юрій і Софія Андруховичі, Сергій Жадан, Любо Дереш, Богдан Жолдак, Юрко Покальчук, Оксана Забужко, Олександр Ірванець, Віктор Неборак та ін.

Радянська влада з підозрою ставилася до групи, тож скоро з ун-ту було виключено Василя Рубана, Віктора Кордун, Михайла Саченка, Надію Кир'ян, Миколу Воробйова. Василя Голобородька виключено з Луганського педінституту

"КШП" з'явилася на філіалі Київського ун-ту: 1) у 1964 р. вступили Василь Голобородько, Віктор Кордун і Василь Рубан; 2) в 1965 р. - Михайло Саченко, Валентина Отрошенко, Надія Кир'ян, і на філософському - Микола Воробйов;

Назва групи виникла у 1969 р. і походить від того, що її членами були студенти філологічного та філософського факультетів Київського університету

3) на межі 1967-1968 рр. - Михайло Григорів та Іван Семененко, а ще пізніше - Станіслав Вишенський та Валерій Ілля

Василь Голобородько, Микола Воробйов, Віктор Кордун та Михайло Григорів у 1997 р. відділилися від групи й інколи саме цих 4 поетів називають представниками Київської школи

Представники "Київської школи поетів"

Автор поетичних збірок: "Зелен день" (збірка верлібрів), "Ікар на метеликових крилах", "Соловейків теремок", "Калина об Різді", "Летюче віконце"; "Слова у вишиваних сорочках" (1999); "Віршів повна рукавичка" (2010).

Лауреат Національної премії ім. Т.Шевченка, премії ім. В.Симоненка і М.Трубляйні. Перекладений майже на всі мови Європи

Дебютував 1967 р., відразу був заборонений як політично неблагонадійний; ім'я поета з'явилося у пресі аж на початку 80-х рр. (через 17 років).

Автор збірок: "Земля нахненна" (1984), "Пісенька з маминого наперстка" (1985), "Славія" (1987), "Куш вогню" (1990), "Сонцестояння" (1992), "Трава над травою" (2005). Перекладений на багато мов світу.

Замовчувався до 1989 р. Твори: збірка "Химера" (1989, премія ім. В.Симоненка); роман "На протилежному боці від добра" (1992, премія ім. Є.Маланюка); книга "Берегиня" (1992), роман "Помирає уражений проліском сніг" (1994, надрукований той роман, за який письменника свого часу було заарештовано)

1) **Василь Голобородько** (нар. 1945 в с. Андріанопіль Луганської обл.) - радянський і український поет, Член Національного союзу письменників України. АУП. Замовчувався майже 20 років (1969 - 1988).

"Моє слово не вогнисте, в мій поезії - метелики, бджоли. Але я засвідчую перед світом, Богом і людьми: тут Україна, і ви, українці!" (Василь Голобородько)

2) **Віктор Кордун** (нар. 1946 в с. Васиківці Коростенського р-ну Житомирської обл. - помер 2005 р.) - Був заступником голови НСПУ, головою комісії по роботі з творчою молоддю, редагував і видавав ж. "Світovid"

3) **Василь Рубан** (нар. 1942 р. в с. Лісники на Київщині). Вірші писав з 12 років. Переслідуваний КДБ за політичну діяльність, працював на різних роботах (кочегар, завклуб, слюсар), 6 років 2 міс. сидів у тюрмах і спецпісхотформах.

З 1990 - Член Національної Спілки письменників України

"Київська школа поетів"

(1964-1968)

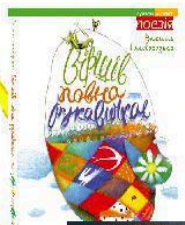
літературне угруповання українських поетів покоління після шістдесятників,

виникло у Києві наприкінці 1960-х - на початку 1970-х

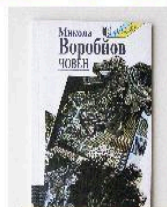
Для поезій Київської школи характерна **модерністська естетика** - на відміну від домінуючого на той час **сопореалізму** в СРСР

Верліб (від фр. vers libre - вільний вірш) - **неримований вірш**

Творчі принципи (сформулював Віктор Кордун):

Поезія сімдесятників

4) **Микола Воробйов** (нар. 1941 р. в с. Мельниківка Смілянського р-ну Черкаської обл.) - поет, художник, один з лідерів андерграунду "сімдесятників". Замовчувався (1967-1985). Член Спілки письменників України (1987).

5) **Михайло Григорів** (нар. 1947 р. в с. Лісний Хлібичин Коломийського р-ну Івано-Франківської обл.). Працював в апараті НСПУ. Головний редактор газ. "Вісник Чорнобиля"

Також: Михайло Саченко, Валентина Отрошенко, Надія Кир'ян, Іван Семененко, Станіслав Вишенський, Валерій Ілля

Повернення до найпервісніших елементів і структур української міфологічної свідомості

Трансформація давнього міфологічного мислення в образах сучасної поезії

Повернення до лексичних періоджерел розвитку їх до поетичних символів

Зосередження уваги на темах "природа", "людина", "всесвіт"

Органічність творення без оцінок власних почуттів та почуттів інших

Деяка недовolenість, що передбачає співтворчість читача

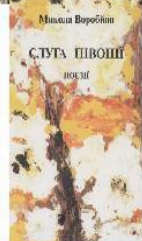
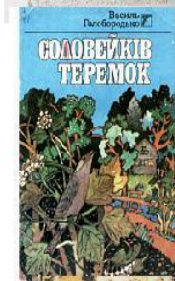
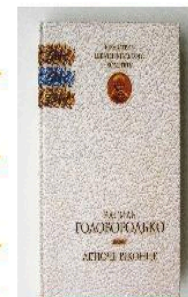
Відсутність дискурсивної мови

Пошук і відродження давньої поетичної традиції, що існувала до принесення в Україну силботної системи римованого віршування. Розвиток українського вільного вірша. **Верліб** - як принцип поетичного творення

Збірки: "Букініст" (1966) і "Без кори" (1967); "Верховний голос" (1991), "Іскри в слідах" (1993), "Човен" (1999), "Срібна рука" (2000), "Сліди півонії" (2003), "Оманливий оркестр" (2006), "Без кори. Вибране" (2007) та ін.

Премії: ім. П.Тичини (1992), "Благовіст" (1993), від "Приятелів Руху" (1994), ім. Т.Шевченка (2005)

Автор книжок: "Вези мене, конику", "Спорудження храму", "Сади Марії", "Зелена квітка тиші". Перекладає з латвійської мови. Лауреат премії ім. П.Тичини.

2) Сучасна українська література

Сучасний літературний процес (кінець XX – початок XXI ст.)

Загальний огляд, основні тенденції. Постмодернізм як літературне явище.

Напрямок – постмодернізм. Зародився в 1980-х роках з появою літературного угруповання “Бу-Ба-Бу”.

Основні літературні угруповання:

“Бу-Ба-Бу” (Булеск, Балаган, Буфонада) – Львів, 1985 р. (Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Віктор Неборак).

“ЛуГоСад” - Львів, 1984 р. (Іван Лучук, Назар Гончар, Роман Садловський; “методологічна основа” творчості ЛуГоСаду – теорія поетичного ар'єргарду).

“Пропала грамота” - Київ, 1991 р. (авангардний проект) (літ. угруповання трьох київських поетів: Юрка Позаяка, Віктора Недоступа, Семена Либоня).

“Нова дегенерація” - Івано-Франківськ, 1991-1994 р. (троє літераторів, вихідців з Івано-Франківської області – І. Андрусяк, Степан Процюк, Іван Ципердюк).

Утворення АУП – Асоціації українських письменників – Київ, 1997 р., на установчих зборах **АУП – 118 учасників**. (Ставши в опозицію до СПУ, АУП проголосила своїми критеріями фаховість, подолання колоніального синдрому в українській літературі, відкритість світовим світоглядним та стильовим надбанням XX ст.). (Президентом АУП був спочатку Юрій Покальчук, пізніше Тарас Федюк.

Члени асоціації: Володимир Моренець, Юрій Андрухович, Ігор Римарук, Сергій Жадан, Олександр Кривенко, Оксана Забужко, Олександр Ірванець, Дмитро Стус, Ю.Покальчук, Т.Федюк та ін.). На сьогодні членами АУП є **158 письменників**, що працюють у 17 регіональних організаціях України. Найбільш яскраві постаті сучасної української літератури:

Юрій Андрухович (Бу-Ба-Бу, АУП) – поет, прозаїк, есеїст. Найвідоміші романи: “Рекреації”, “Московіада”, “Перверзія”.

Оксана Забужко – поет, прозаїк, есеїст, літературознавець. Збірки поезій “Травневий іній”, “Автостоп”, роман “Польові дослідження з українського сексу”.

Ігор Римарук (віце-президент АУП, редактор ж. “Сучасність”, до 2008 – його трагічної загибелі – поета

збила машина)- поет. Збірки поезій «Висока вода», «Упродовж снігопаду».

Література елітарна і масова. Сучасні часописи та альманахи.

- **Елітарна** (фр.— краще, добірне) **література** вирізняється інтелектуальною й естетичною ускладненістю, наявністю багатого підтексту та зашифрованої образності; часто суттєву роль у них відіграють літературний і культурний контексти. Такі твори потребують активного, освіченого й розвиненого читача, який би, ознайомлюючись із текстом, залучався до «співтворчості».

- **Масова література** — це розважальна й дидактична белетристика, що друкується великими накладками і є складовою «індустрії культури». Використовуючи стереотипи масової свідомості й популістську стратегію завоювання публіки, а також примітивізуючи художні відкриття «високої» літератури, такі твори являють собою спрощене, «комфортне» читання. Їх типові ознаки — пригодницький або звulьгаризований романтичний сюжет, що має зовнішню напружену динаміку й часто щасливий фінал.

Сучасну літературно-художню періодику складають *друковані та електронні журнали, часописи та газети*, які містять художні твори різних жанрів, розділи літературної критики, есеїстику, публіцистичні матеріали тощо, пов'язані з культурно-мистецькою тематикою, а також видання, що, окрім літературного, мають культурологічне, мистецьке чи громадсько-політичне спрямування.

Сучасний ринок літературної періодики *нестабільний*, його основу складають добре відомі авторитетні видання, що існують уже тривалий час, і поживляють нові видання, які майже щороку з'являються на книжковому ринку чи у віртуальному інформаційному просторі.

Ринкові умови, реалії літературного процесу та інші чинники спричинилися до того, що на книжковому ринку зуміла втриматися незначна кількість літературно-художніх журналів. Окремі припинили своє існування, окремі змінили формат, окремі втратили наклад (яскравий приклад — журнал «Всесвіт», який із 70-ти тисяч примірників у 1990-х роках сьогодні обмежився 1,5—2 тисячами. Загалом наклад більшості літературних часописів сягає 1—2 тисячі примірників, що вкрай мало для літературних видань; більшість із них не передплачують навіть бібліотеки.

Значно доповнюють ринок літературних часописів — *альманахи*. Ці видання також репрезентують сучасний літературний процес, є його невід'ємною частиною і часом користуються більшим попитом у

поціновувачів сучасної літератури, аніж періодичні видання. Серед таких: «Молода нація», «Нова проза», «ЛітАкцент», літературний альманах *Форуму видавців у Львові* та інші.

Порівняльна таблиця «модернізм-постмодернізм» (за Брайніним-Пассеком)

Модернізм	Постмодернізм
Скандальність	Конформізм
Антиміщанський пафос	Відсутність пафосу
Емоційне заперечення попереднього	Ділове заперечення попереднього
Первинність як позиція	Вторинність як позиція
Оцінке в самоназві: «Ми — нове»	Безоціночне в самоназві: «Ми — все»
Декларована елітарність	Недекларована демократичність
Переважання ідеального над матеріальним	Комерційний успіх
Віра у високе мистецтво	Антиутопічність
Фактична культурна спадкоємність	Відмова від попередньої культурної парадигми
Виразність кордону мистецтво-немистецтво	Усе може називатися мистецтвом

Постмодернізм – це явище, що означає «певний стан душі», який характеризується критично – іронічним поглядом на життя. Постмодернізм заявляє про нетривалість і тимчасовість існування будь яких ідей, істини, способів пояснення світу, про ілюзорність існування самої людини. Він виступає проти насильства над людиною як духовного, так і фізичного, прагне до розмивання кордонів між елітарним та масовим, спрямований на інтерактивні форми спілкування з людиною. Найважливішою рисою постмодернізму є сумнів.

Центральне місце посідає **іронія** та самоіронія. Іронія стає «радикальною, само досконалою грою...» (І. Хасан). **Іронія, пародія, принцип гри** – найбільш широко вживані **прийоми** постмодернізму. **Іронія** як гра з фактами, жанрами, стилями породжує велику кількість іронічних значень твору, тоді як модернізм шукав єдине, найостанніше, найсучасніше значення. На думку Еко, «відповідь постмодернізму модернізмові

полягає у визнанні минулого: *оскільки його не можна зруйнувати, його слід переглянути - іронічно, без наївності*».

Відмовляючись від класичної системи естетичних цінностей, постмодернізм зробив зрушення у напрямку до більшої толерантності, виробив нові стосунки з масовою культурою. **Масова культура** має такі самі права у мистецтві постмодерністів, як і елітарна, висока. Організація тексту розрахована на елітарного та масового читача водночас. Це може бути рівень **детектива, історичного, теологічного та філософського роману**, що співіснують як єдиний сплав. Прикладом такого сплаву є роман У. Еко «Ім'я троянди». Серед **жанрів маскультури** найчастіше трапляються **мелодрами, детективи, романи таємниць, еротичні романи**. Мова маскультури, її різноманітні «сленги» надзвичайно приваблюють постмодерністів.

Енциклопедія літературних напрямків і течій подає такий **список рис постмодернізму**:

- *культ незалежної особистості, потяг до архайки*, міфу, прагнення поєднати, взаємо доповнити істини багатьох націй, культур, релігій, філософій;
- *бачення реального життя як театру абсурду*;
- *сюжети творів* – це легко замасковані *алюзії (натяки)* на відомі сюжети попередніх епох;
- *переплетення різних стилів оповіді* (високий і сентиментальний, натуралістичний, казковий, діловий тощо);
- *присутність образу оповідача*;
- *іронічність та пародійність*.

Серед інших характеристик постмодернізму	Найпоширенішими образами – метафорами постмодернізму є	Постмодернізм розвивається у жанрах фантастичної притчі, роману –
– невизначеність	кентавр,	сповіді,
– театральність,	карнавал,	антиутопії,
– карнавалізація,	бібліотека,	оповідання,
– <u>гібридизація жанрів</u> ,	лабіринт,	міфологічної повісті,
– співтворчість читача.	божевілля.	соціально – філософського і соціально-політичного роману.
		Жанрові форми можуть поєднуватись, відкриваючи нові художні структури.

3) Сучасна українська поезія

А) Ігор Римарук, «Обнови»

Ігор Римарук (1958-2008 (50 років)) – поет. Був одним із президентів Асоціації українських письменників Лауреат Шевченківської премії 2002р. "ДІВА ОБИДА"

Народився 4 липня 1958 року.

Середню школу закінчив із золотою медаллю.

Закінчив Київський Національний університет.

Працював журналістом у газеті "Вісті з України", згодом старшим редактором поезії видавництва "Молодь", головним редактором журналу "Сучасність", завідувачем редакції сучасної української літератури видавництва "Дніпро".

Основні твори:

Автор книг "Висока вода" (1984), "Упродовж снігопаду" (1988), "Нічні голоси" (1991), "Goldener Regen" ("Золотий дощ", 1996, видавництво "Brodina", німецькою та українською мовами), "Діва Обида" (2000, 2002), "Бермудський трикутник" (2007), "Сльоза Богородиці" (2007).

Упорядник антології нової української поезії "Вісімдесятники" (1990, Едмонтон). Вірші перекладалися багатьма мовами світу, друкувалися в англо-, іспано-, польсько-, російсько-, румуно-, шведсько-, німецькомовних антологіях української поезії. Лауреат Шевченківської премії в галузі поезії 2002 року.

Обнови

молодій душе
радій обновам —
лавровий вінок стає терновим
стражники у мученики пруть
хрест не орден
хрест не одберуть

на крилатий герб у консуляті
задивились коники крилаті
а буланий змії
а вороний —
де ви нині
в упряжі якій
мчить полями бричка макабрична
деренчить горлянка візника
і твоя
душе
зоря одвічна
в небесах оновлених зника

Тема – пошуки справжніх, неперехідних цінностей ліричного героя

Віршовий розмір – верлібр. Не поділяється на стопи, рядки мають різну кількість наголосів, довільно розташованих, немає рим, розділових знаків. Вирощую відрами у себе вдома, а потім беру і продаю!

У цій поезії яскраво виражена біблійна символіка, яка тісно переплетена з проблемами й труднощами мирського (чи сучасного?) буття. У цьому вірші подана алегорична картина сучасного світу з його суперечностями, протиріччями, коли «лавровий вінок» перетворюється на «терновий», кати стають героями, тільки «тяжкі хрести» залишаються, їх не одберуть, це не ордени.

Ліричний герой поезії жалкує за «буланими», «вороними» «зміями» — мріями, сподіваннями, сміливими вчинками, котрі змінилися на буденщину — деренчливу бричку з крикливим візником, і прагне оновлення, «крилатості», лету до осяйних небес.

Вірш написано в постмодерній манері, що характерно для автора. У вірші майже немає розділових знаків, а рядки не відмежовуються великою літерою. Кожен сам ставить акценти і розуміє твір по-своєму.

Цілком по-філософському автор вирішує питання про покликання й призначення людини на землі, коли завжди є проблема вибору життєвого шляху: «хрест не орден хрест не одберуть». Тільки особистість знає, що має хрест, і його слід пронести гідно, як Христос. Окремою темою звучить протистояння покликання поета та імперської залежності, що глибоко сидить у підсвідомості, бо все ще мимоволі озирається «на крилатий герб у консуляті». Минає час, і йому належить щоразу бути оновленим, саме тому минуле й майбутнє завжди поруч, саме тому «зоря одвічна в небесах оновлених зника», щоб означити новий поступ для душі.

Вірш «Обнови» написано в цілком постмодерній манері, що характерно для автора. У поезії майже немає розділових знаків, а рядки не відмежовуються великою літерою. Читач сам розставляє акценти і творить власне розуміння твору, звертаючи увагу на власноруч збудовані синтаксичні конструкції. Проте, як і в багатьох текстах І. Римарука, в ньому яскраво виражена біблійна символіка, яка тісно переплетена з проблемами й труднощами мирського (чи сучасного?) буття. «Лавровий вінок стає терновим», — це не лише натяк на муки Ісуса Христа, а й розуміння того, що в цьому житті все є швидкоплинним, у тому числі й моральні цінності, бо вже «стражники у мученики пруть». Цілком

по-філософському автор вирішує питання про покликання й призначення людини на землі, коли завжди є проблема вибору життєвого шляху: «хрест не орден хрест не одберуть». Тільки особистість знає, що має хрест, і його слід пронести гідно, як Христос. Окремою темою звучить протистояння покликання поета та імперської залежності, що глибоко сидить у підсвідомості, бо все ще мимоволі озирається «на крилатий герб у консуляті». Минає час, і йому належить щоразу бути оновленим, саме тому минуле й майбутнє завжди поруч, саме тому «зоря одвічна в небесах оновлених зника», щоб означити новий поступ для душі.

У поезії Ігоря Римарука можна побачити велику любов до Бога, в якій християнство поєднується з язичницьким світовідчуттям. Його твори являють живу сутність мови, де значущими є і паузи-мовчання, і миттєво вихоплені деталі, і філософське відчуття часу. Це робить його твори привабливими і дає потужну інформацію про ментальність українського народу.

Б) Василь Герасим'юк, «Аркан»

Василь Герасим'юк (Нар. 1956 р.) - один із найбільш самобутніх і найавторитетніших сучасних українських поетів покоління 80-х.

Народився 18 серпня 1956 року у м. Караганда (Казахстан), куди були вислані його батьки.

Незабаром родина повернулася в рідне село Прокурава на Гуцульщині.

Закінчив філологічний факультет Київського університету.

Ще з перших журнальних публікацій постійно перебуває під увагою критиків та літературознавців.

Вважає, що “поетом приємно бути хоч би тому, що поезія – мстива”.

Член літературної майстерні “Пси святого Юра”, тяжіє до модерністських способів нарації, коли метафоричність форми набуває самостійного ціннісного значення. Пластика поетичного формування у Герасим'юка межово лаконічна, але щільність образно-знакового ряду здебільшого умовна. Поезіям Герасим'юка притаманний особливий рід декламаційності – *declamatio allegata* (зв'язане проголошення), в котрій прагнення відкритої поетичної маніфестальності обмежене смаковим периметром дозволеного до говоріння. Саме *declamatio allegata* породжує ефект стриманої ясної ескізності у творах Герасим'юка.

Автор поетичних книг:

“Смереки” (1982)

“Потоки” (1986)

“Космацький узір” (1989)

“Діти трепети” (1992)

“Осінні пси Карпат” (1999)

“Серпень за старим стилем” (2000)

«Поет у повітрі» (2003)

Автор і ведучий радіопрограми “На межі тисячоліть”.

Лауреат кількох літературних премій, зокрема, премії ім. П. Тичини.

Видана львівською «Кальварією» збірка Василя Герасим'юка «Поет у повітрі» здобула 2003 року всі мислимі премії: після журі Національної премії імені Тараса Шевченка її відзначили й експерти акцій «Книжка року» та «Київський рахунок».

Аркан (Чоловічий танець)

Ти мусиш танцювати аркан.

Хоч раз.

Хоч раз ти повинен відчути,

як тяжко рветься на цій землі

древнє чоловіче коло,

як тяжко зчеплені чоловічі руки,

як тяжко почати і зупинити

цей танець.

Хоч раз

ти стань у це найтісніше коло,

обхопивши руками плечі двох побратимів,

мертво стиснувши долоні інших,

і тоді в заповітному колі

ти протанцюєш під безоднею неба

із криком по-звіриному протяжним.

Щоб не випасти із цього грішного світу,

хоч раз

змішай із ближніми

піт і кров.

Сину людський,
ти стаєш у чоловіче коло,
ти готовий до цього древнього танцю
тільки тепер.
З хрестом за плечима.
З двома розбійниками.
Тільки раз.

Жанр: філософська лірика.

Рід літератури:

Лірика. Вирощую відрами у себе вдома, а потім беру і продаю!

Тема: розповідь про чоловічий початок, чоловічі стосунки, чоловіче життя

Ідея: возвеличення чоловічої сили, чоловічого духу та єдності, дружби, взаємодій.

Основна думка: щоб стати дорослим кожен юнак повинен станцювати аркан

Римування: немає (верлібр).

Віршовий розмір: ямб.

Художні засоби

- епітети: «древнє чоловіче коло»; «найтісніше коло»; «грішний світ».
- Метафори: «коло тяжко рветься», «мертво стиснувши долоні інших»; «випасти з грішного світу».
- Повтори: «хоч раз»; «як тяжко».
- Фразеологізм: «змішай із ближнім піт і кров».

Поезія написана верлібром. Така художня форма дає можливість розширити смислові межі тексту настільки, наскільки цього вимагає метафорична структура.

Верлібр В. Герасим'юка розповідний, його внутрішній ритм наділений ознаками легендної, а деколи й притчової інтонації. Сам поет говорить про медитативність своєї лірики.

Вірш створений у формі звертання до юнака, який повинен стати дорослим, відчувати вагу чоловічих обов'язків та відповідальності, силу побратимства й міцної чоловічої дружби. У поезії відчуються біблійні мотиви.

Із самого початку читач стає ніби учасником аркана — гуцульського чоловічого танку, відчуває його енергетику, немов відбувається ритуал посвячення.

Друга частина вірша по суті є аллюзією. При першому прочитанні вірша не одразу впадає в око новозавітний мотив страждання Ісуса Христа як свідомий вибір спасіння ближніх, що вгадується в описі трагічної української історії, позначеної постійною необхідністю українського чоловіцтва виборювати державну незалежність.

Міфологічний образ кола символізує у вірші вічність людського страждання, його циклічну повторюваність.

Образ «аркану», «зчеплених рук», «чоловічого кола» пронизує всю поезію. І читач розуміє, що йдеться не лише про танець, мова йде про людське життя в цілому, життя чоловіка. І якщо коло символізує буття, то «чоловіче коло» може означати буття цілого людства. У цьому контексті іншого значення набувають слова: «...як тяжко почати і зупинити / цей танець...» Але спробувати варто «хоч раз», відчути всі випробування життя, «обхопивши руками плечі двох побратимів». Адже, справді, відчуваючи дружню підтримку, легше «не випасти із цього грішного світу». У кінці поезії Василь Герасим'юк вводить образ Христа: і виявляється, що танець аркан — то смерть на хресті між двома розбійниками (а не побратимами), і буття визначається «хрестом за плечима», який несе Месія до місця своєї страти.

В) Юрій Андрухович, «Астролог», «Пісня мандрівного спудея»

Юрій Андрухович (нар. 1960 р.) - український поет, прозаїк, перекладач, есеїст. Кандидат філологічних наук. Живе і працює в Івано-Франківську.

1985 разом з Віктором Небораком та Олександром Ірванцем заснував поетичну групу Бу-Ба-Бу, яка одною з перших почала відновлювати в українській літературі карнавальні та буфонадні традиції, продемонструвала успішний приклад творення соціо-культурного міту. З 1991 Андрухович — співредактор літературно-мистецького журналу «Четвер», співпрацював також із журналом «Перевал», виступивши упорядником двох його номерів.

У часописі «Сучасність» вперше побачили світ найвагоміші прозові твори письменника: «Рекреації» (1992), «Московіада» (1993), «Перверзія» (1996), видані у 1997 році окремими книгами, есей «Центрально-Східна ревізія» («Сучасність», 2000, № 3).

Присутність Андруховича в Івано-Франківську стала вагомим чинником ферментації так званого «станіславського феномену» та формування місцевого мистецького середовища. Творчість Андруховича має значний вплив на перебіг сьогодинішнього літературного процесу в Україні, з його іменем пов'язані перші факти неупередженого зацікавлення сучасною українською літературою на Заході. Твори

Андруховича *перекладені польською, англійською, німецькою, французькою, російською, угорською, фінською, шведською, іспанською, чеською, словацькою, хорватською, сербською мовами й есперанто.*

Юрій Андрухович народився 13 березня 1960 року в Станіславі (нині Івано-Франківськ). Закінчив редакторське відділення Українського поліграфічного інституту у Львові (1982) та Вищі літературні курси при Літературному інституті в Москві (1991).

Автор поетичних збірок “Небо і площі” (1985), “Середмістя” (1989), “Екзотичні птахи і рослини” (1991), “Екзотичні птахи і рослини з додатком “Індія”” (1997, 2002) та “Пісні для мертвого півня” (2004).

У центрі прозового доробку – романи “Рекреації” (1992), “Московіада” (1993), “Перверзія” (1996), “Дванадцять обручів” (2003) та “замість роману” “Таємниця” (2007).

Есеїстика Андруховича на сьогодні видана двома збірками – “Дезорієнтація на місцевості” (1999) та “Диявол ховається в сирі” (2006).

У 2011 році світ побачив найбільший за обсягом твір Юрія Андруховича [“Лексикон інтимних міст”](#). Це перший прозовий книжковий проект, який був здійснений в рамках Міжнародного поетичного фестивалю MERIDIAN CZERNOWITZ.

Серед низки літературних нагород – премія ім. Гердера (Фонд Альфреда Тьопфера, Гамбург, Німеччина, 2000), Спеціальна премія миру ім. Еріха-Марії Ремарка (Оснабрюк, Німеччина, 2005), Ляйпцизька книжкова премія до європейського порозуміння (2006) та Літературна премія Центральної Європи “Ангелус” (Вроцлав, Польща, 2006).

Астролог

У нього палка потреба,
у нього жадання слізне:
окраєць нічного неба
піймати у фокус лінзи...
Бо він живе на горищі,
а там сутерени вищі:
у сутінках — мерехтіння
і сонце межує з тінню.
Він дивиться тільки вгору,
і небо лоскочуть вії,
коли в полудневу пору
від кухні смаженим віє.
Над містом літають птахи,
а поруч із ними "ахи",
коли роззявлять на площі
голодні роти бідолахи.
Земля собі пілігримить,

кружляє собі й кружляє,
а хтось нові пелерини
на осінь собі замовляє —
а він живе на горищі
(там зимно, там вітер свище),
але насправді з горища
небесна ковбана ближча.
У нього маєтків немає —
згори в декольте заглядає,
а в місті вічність минає
не так, як він загадає.

(Балконне крило ажурне
й сентиментальне, мов танго,
обжив бароковий янгол —
створіння пухке й безжурне).

І взявши голову в руки,
він крикне собі з розпуки:
"Чого я марную роки?!"

Візьму попід руку Юзьку,
пиду в пивничку на Руську,
забуду святі мороки!

Забуду святі мороки..."

Тема поезії «Астролог» — неординарна особистість у навколишньому світі. Для героя цієї поезії бути астрологом — не просто якась робота чи заняття, а спосіб життя: *«У нього палка потреба,/ У нього жадання слізне:/ окраєць нічного неба/ піймати у фокус лінзи...»*.

У рядках *«Бо він живе на горищі,/а там сутерени вищі:/*

у сутінках — мерехтіння/ і сонце межує з тінню» автор показує нам локус горища як місце дії, ці рядки побудовані на грі понять — горище і сутерен (підвал, підземелля), цим автор показує двоїстість міста, його висоту і низькість водночас. *«У сутінках мерехтіння/ і сонце межує з тінню»* — постійний рух, мінливість міста.

Ліричний герой поезії показаний як людина творча, мабуть, він дивак для довколишніх *«Він дивиться тільки вгору,/ і небо лоскочуть вії»*, але він має внутрішню свободу, хоча земні спокуси йому видно з горища, *«коли в полудневу пору/ від кухні смаженим віє»*.

«Над містом літають птахи,/ а поруч із ними «ахи»,/ коли роззявляють на площі/ голодні роти бідолахи» можна потрактовувати двоїсто: по-перше, птах, як символ долі, приреченості людей «роззявляти роти на площі» через конфлікт з містом; по-друге, птах, як літак, тобто технічний прогрес, технократизація і у той же час «голодні бідолахи» як невід’ємний атрибут будь-якого міста незалежно від розвитку цивілізації.

Авторський неологізм стосовно землі, яка «собі пілігримить», вказує на час, що минає, і життя людини в часі – коротка мить, «а в місті вічність минає/ не так, як він загадає...» Повторений двічі останній рядок – «Забуду святі мороки» – лише підтверджує думку, що бути творчою особистістю – це пережити злети й падіння, відчай і натхнення, та кожен обирає свій шлях, як це зробив ліричний герой: «...а він живе на горищі/ (там зимно, там вітер свище),/ але насправді з горища/ небесна ковбана ближча».

Пісня мандрівного спудея

Агов, мої маленькі чортенята!

З-під свити я вас випущу на світ —

туди, де кров з любов'ю черленяться,

де пристрастей і пропастей сувій...

Я — ваш отець, тож будьте мені вірні!

(які невірні рими в голові!),

але коли до серця входять вірші —

прекрасні, наче крила голубів,

які тоді надії!..

З риторик і поетик академій —

гайда на площу, як на дно ріки!

Підслухані у вирі цілоденнім,

ті рими — вчителям наперекір

(у вчителів, здається, перекір) !

Або в поля, як на зелену прощу —

читати вірші травам і вітрам!..

І постарайтесь, я вас дуже прошу,

щоб явір тихі сльози витирав,

щоб небо, нахилившись, наслухало,

щоб завше був натхненний соловій...

Хвалу воздавши часові зухвалу,

звірят і пастухів благословіть!..

Отож, — на світ, за діло — чарувати!
Агов, мої маленькі чортенята!

Дата написання: 2013 рік.

Збірка: “Листи в Україну”

Жанр: медитативна лірика.

Тема твору: Звертання поета до своїх дітей-віршів.

Ідея: Творчість для поета – не тільки здатність самовиражатись, але й модливість продовжувати своє існування на землі.

Основна думка: Вірші допомагають виразити внутрішнє Я поета.

Римування: відсутнє, білий вірш.

Художні засоби:

- **Звертання:** Агов, мої маленькі чортенята!

- **Епітети:** маленькі чортенята, невірні рими, прекрасні вірші, у вирі цілоденнім, на зелену прощу, тихі сльози, натхненний соловій.

- **Метафори:** З-під свити я вас випущу на світ — туди, де кров з любов'ю черленяться, де пристрастей і пропастей сувій; до серця входять вірші; підслухані у вирі цілоденнім, щоб явір тихі сльози витирав, щоб небо, нахилившись, наслухало, щоб завше був натхненний соловій.

- **Порівняння:** вірші – прекрасні, наче крила голубів; гайда на площу, як на дно ріки; в поля, як на зелену прощу.

„Спудей“ — це студенти академій у давнину. Часто на канікулах вони мандрували містами й селами, співали пісень, розказували вірші (які часто самі й складали), щоб прогодувати себе, а також показати свою поетичну вправність, У пісні — звернення спудея до своїх творів (пісень), які склалися з любов'ю, про любов, часто з добрим почуттям гумору. Вірші просяться на волю, і треба, щоб вони зворушували серця людей, щоб від них і „явір тихі сльози витирав“, і небо слухало, і соловей співав.

У творі «Пісня мандрівного спудея» автор навмисно використовує архаїзми «черленяться», «отець», «соловій» і зокрема слово «спудей», аби надати цьому слову того глибокого значення, що мала назва молодих людей, які вивчали науки. За часів Сковороди й трохи пізніше абихто не міг стати «спудеєм», отже, це були люди високоосвічені, талановиті, творчі.

Власне, таким є ліричний герой — «мандрівний спудей», він не просто собі мандрує, він досліджує життя, поспішає туди, «де кров з любов'ю черленяться, де пристрастей і пропастей сувій...», і своїм поетичним словом хоче творити добро, «щоб явір тихі сльози витирав, щоб небо, нахилившись, наслухало, щоб завше був натхненний соловій». Мандрівка спудея — не задля споглядання, він у пошуку свободи для своєї творчості, хоча, як справжній спудей, мусить дотримуватися правил, усталених канонів, та він протестує проти дього: «З риторик і поетик академій — гайда на площу, як на дно' ріки! Підслухані у вирі цілоденнім ті рими — вчителям наперекір», і тут же іронічно, граючи словом, зауважує: «У вчителів, здається, перекір».

Поет ніби стверджує думку: справжня поезія може творитися там, де люди, де вирує життя. По-доброму й іронічно ліричний герой ставиться до моменту творчого виявлення своєї особистості: він творить поезію, Є свої неслухняні римовані рядки називає «маленькими

чортенятами», що допомагають йому. Незвичним використанням епітета «на зелену прощу» автор декларує, що справжній вияв натхнення — у вільному леті думок й образів, коли хочеться «читати вірші травам і вітрам!..»

Козак Ямайка

<https://www.volynnews.com/blogs/ukrayintsiam-brakuye-filosofiyi-rozumu-/kozatskyy-mif-u-konteksti-postmodernoyi-ironiyi/>

о скільки конику-братику крутих чудасій на світі
дивився б допоки круки не вип'ють очей а мало
по сей бік багама-мама по той бік пальми гаїті
і вежі фрітауна бачу як вийду вночі з бунгало

і так мені з того гризько що вицвіли всі шаровари
якого лисого чорта з яких попідземних фаун
та й зрадили нас у битві морські косарі корсари
а батько ж хотіли взяти отой блаженний фрітаун

а там тринадцять костьолів і вічна війна з амуром
а ще тринадцять безодень де срібло-злото коморне
дівчата немов ліани нечутно ростуть за муром
і хочеться їм любитись а їх зодягли у чорне

кружаю тепер сивуху надвое з піратом діком
кажу йому схаменися кажу покайся паскудо
невже коли ти з європи то вже не єси чоловіком
якого хріна продався за тридцять гнилих ескудо

а дік то химерна штучка плекає папугу пугу
плеще мене позаплічно заламує руки в горі
оце тобі лицар з лугу осьо тобі зелепугу
to be or not to be каже і булькає I'm sorry

невільницю каже маю зі шкірою мов какао

купи сизокрилий орле маркотно ж без господині
город засівати не конче прицмокує так лукаво
город на ній проростає тютюн ананаси дині
наплодиш каже козацтва припнеш усіх до коша
тільки ж ярму не дається шия моя душа

та вже його і не чую плюю на плюгаву супліку
конику мій невірнику апостоле мій хома
піду на зорю вечірню
зріжу цукрову сопілку
сяду над океаном
та вже мене і нема

<https://archervarius.livejournal.com/26180.html>

Текст Андруховича має виразні ознаки постмодерну. Це своєрідний міжкультурний експеримент, суміш на перший погляд непокєднуваних елементів. Подібне вільне поводження з персонажами та пов'язаними з ними міфами (з більшою чи меншою мірою трансформації) характерне для сучасної літератури – пригадаймо, як Умберто Еко переніс сищика Холмса у середньовічну Італію («Ім'я троянди»), а Віктор Пелевін – давньовавілонську богиню Іштар у сучасну Москву.

Цикл творів, до якого входить "Козак..." називається "Ярмаркові патрети", тобто лубки. Лубок - народна картинка, проста за технікою аж до примітиву, проте яскрава і хвацька. Теми лубків визначалися попитом народу.

Легко помітити, що перенесення козака на Ямаїку – не довільне «тасування» образів, хід твору має під собою логічне обґрунтування. Автор добирає образи за подібністю: Ямаїка 16-18 століття, морські битви в Карибському басейні з спаленими фортецями та звільненими невольницями, морські відчайдухи пірати – все це за настроєм відповідає Січі та степу (якщо відкинути патріотичний аспект).

Реалістичний (чи пак романтичний, з огляду на зміст твору) шлях тлумачення приречений на поразку: хоча географія козацьких воєн була широкою, і можна припустити появу якогось запорожця-нетяги на Карибах, проте у тексті цілковито відсутній конфлікт героя з нетиповими обставинами, який був би неминучим за реалістичного зображення. Замість дивуватися «крутим чудесам на світі», козак мучиться вічною степовою тугою і органічно відчувається на новому місці. Крім того, автор свідомо уникає реалістичного зображення як козака, так і Ямайки, це радше міфи, складені зі стереотипів, яскраві лубкові зображення (без негативної конотації терміну).

Тут доцільно згадати повість Ярослава Окуневського «Син України», де в жуль-вернівському тоні з додатком патріотичної дидактики зображено козака-робінзона на одному з Карибських островів (написана біля 100 років тому, перевидана за часів незалежності). Шлях реалістичної «пересадки» героя української історії пройдений, тим більше для Андруховича, який у своїх творах схильний до оскєуморонних експериментів (наприклад, у «Кримінальних сонетах»).

Отже, гра: лубкового козака перенесено до такої ж Ямайки з вежами, піратами, золотом та іншими необхідними атрибутами піратського стилю. І ми бачимо, що герой тексту природно вписався в контекст: Багама-мама не гірша Січі-матері, костьоли однакові в Польщі та на Карибах, і байдуже, кого грабувати – Стамбул чи Фрітаун, як байдуже з ким пити гірку. От тільки прикро, що морські косарі-корсари зрадили, як в реальній історії постійно зраджували татари.

Мовна стилістика доповнює «освоєння» козаком (українським світовідчуттям) екзотики: Багама-мама, косарі-корсари, город з ананасами, 30 ескудо – з кожним рядком суміш стилістик, понять, реальностей викликає все менше здивування. Українська культура переплітається зі світовою – ймовірно, це і є ідея твору.

Пірат Дік говорить словами Гамлета, просить вибачення і спокушає козака спокійним життям. Можливо, це алюзія на європейську культуру, яка давно заспокоїлася, і замість лицарів та піратів має лише торговців невольницями. В протистоянні з «європейським» піратом козак залишається собою – «ж ярму не дається шия моя душа», наодинці з коником він іде не берег океану і розчиняється у просторі. Тут його б і намалювати – козак Мамай у екзотичному просторі.

Конфлікт можна тлумачити як зіткнення української та європейської цивілізацій та культур. Вирішення неоднозначне – українська культура вписується в стилістику західної, але як романтика фронтиру. Проте козак залишається козаком, зберігає свій дух та думки.

Постмодерністський експеримент залишається відкритим – автор відмовляється від однозначних тлумачень та висновків. У новітній картині «Козак Ямайка» кожен бачить свій зміст на стику українського та світового.

Твором бубабістів, де козацька тема постає в усій красі, можна вважати вірш Андруховича «Козак Ямайка». Уже одна назва чого вартує! У ній переінакшується ім'я популярного козацького персонажа, який із Мамай стає Ямайкою.

Андрухович ніби «глобалізує» чи «постмодернізує» козацьку тему. Щось подібне бачимо у Вінграновського в романі «Северин Наливайко», в якому українські козаки спілкуються з китайцями. Взагалі подібні «постмодернізації» трапляються в сучасній українській літературі. Інша річ, що в Андруховича ця «постмодернізація» виглядає дуже радикально. Козак не просто спілкується з представниками «екзотичних» народів, а й переноситься в нетипову для нього, «екзотичну» ситуацію. Ямайка опиняється серед піратів Латинської Америки. Не знаю, що тут спрацювало більше, чи ерудиція, чи інтуїція Андруховича, але поміщаючи свого героя в таке середовище, він «не згрішив» проти історичної правди. Так, деякі сучасні дослідники знаходять чимало спільних рис між козацькими й піратськими спільнотами.

У вірші «Козак Ямайка» Андрухович «грається» козацькими символами.

Як не дивно, цей «екзотичний» вірш досить точно передає козацький характер. Принаймні набагато точніше, ніж «правильні» романи й повісті про козацтво. Є тут і «екзистенційна туга», і козацька «закинутість» у світі та «самотність», й водночас козацьке молодечтво, яке, очевидно, є намаганням подолати «тугу існування». Це молодечтво виражається в бажанні взяти «блаженний фрітаун», де є гарні дівчата, що стали черницями, і золото коморне. Однак козаку це не вдається, про міські багатства він може лише помріяти, а сам живе в бунгалі (ну, майже як у козацькому курені). Тобто йде протиставлення міста («за муром») й «природного життя» (в даному випадку – в бунгалі). Цікаво обіграна у вірші й сексуальна тема. Козак Ямайка – самотній, не має дружини, сім'ї.

Хоча мріє про гарних дівчат. А ось пірат Дік прагне підсунути йому невільницю за гроші. Чи не є це натяком на работоргівлю, яка існувала серед козаків? І нарешті сакраментальна фраза, яку говорить козак Ямайка пірату Діку: «невже коли ти з Європи то вже не єси чоловіком». Знову ж таки, чи не є це натяком на антиєвропейськість козаків, на те, що вони не сприймають Європу, що європейці для них «не є людьми»?

Загалом же бубабісти не концентрувалися на козацькій темі. Для них вона не була актуальною. Радше, маргінальною, на яку хіба що принагідно можна було звертати увагу.

О. Ірванець

Чумак Хоккайдо

О як же волику-сан подібна земля до пляцка
О скільки сенсей-круторогий на пляцку тім плутанини
По сей бік курили-рили по той бік аляска ляска
А поруч із хвиль і піни здіймаються хвиліпіни
Я марю тут сахаліном (хоча нащо він взагалі нам)
Та змащую вазеліном тобі чиряка за коліном

Тутейші аборигенші так дивно зовуться - "гейші"
Чорняві неначе сливи як персики злотошкірі
Та звичаї дивні тут (хоч фрухти значно дешевші) -
Стрибнувши би з котроюсь в бамбук та їй на умі харакірі

Отож кружеляю тут саке з полпотівцем і чайканшистом
Були б непогані хлопці - друзі в Широкому Лузі
Ковтнемо бува й привидиться: їдемо степом чистим
А вранці прочуняєш голову і все під тією ж Фудзі

Вже поперек горла мені рис і каламутне саке
Жуєш недоварену рибу а перед очима гречаники
(Та й на смак теє саке як твої волику сльози)
Віддав би з себе усе за добрий гранчак бурячанки

А ніч навколо азійська така таємнича й погордлива
Тільки й чекаєш що вискочить якась в кімоно мана
Крикне гортанним голосом свого хрипкого єрогліфа
Трісне п'ятою межі очі - тут мені і хана.

На відміну від Андруховича, текст Ірванця, по-перше, відверто пародійний відносно «Козака Ямайки», по-друге, вторинний як за змістом, так за стилістикою. Естетично він слабший

Це теж міжкультурний експеримент з «імплантацією» українського героя в екзотичне, проте близьке за настроєм середовище. Задумлива медитативна культура Японії цілком пасує неспішній, роздумливій чумацькій подорожі.

Проте Ірванець іде простішим шляхом – він не заглиблюється у культурні особливості культури, а усебічно обіграє екзотизми, які виникають в чумака. Герой твору, на відміну від козака Ямайки, залишається чужим в Японії.

У тексті бурлескно пародіюється стилістика вірша Андруховича, причому герой теж стає об'єктом доброї насмішки. Пародіюються практично всі складові тексту – замість козака, що марить перемогами – хитруватий чумац, якого цікавлять ціни на фрукти та чиряк у вола, замість туги за волею – нестача гречаників та бурячанки. І закінчується вірш відповідно – дріб'язковим страхом.

Г) Юрій Іздрик, «Вишиванка», «Молитва»

https://uk.wikipedia.org/wiki/Іздрик_Юрій_Романович - Юрій Іздрик

Юрій Іздрик (нар. 1962 р.) - український прозаїк, поет, культуролог, автор концептуального журнального проєкту «Четвер».

Народився в місті Калуші. Батько Роман Андрійович молоді роки провів у селищі Грем'ячинськ Пермської області, куди вони (шестеро дітей) були заслані з матір'ю, а їхній батько отець Андрій Іздрик перебував в ув'язненні у сталінських концтаборах.

Юрій Іздрик у школі вчився на відмінно, любив математику, грав у шкільному ансамблі. Тоді ж почав цікавитися літературою: читав Всеволода Нестайка, Степана Руданського, О. Купріна, Велику радянську енциклопедію. У 14 років написав перші вірші, щоправда

російською мовою. Особливу роль у літературній творчості митця відіграв чотири томник Хемінгуея, котрий став «першим підручником справжньої української літературної мови» і дав зрозуміти, «що всі речі, всі емоції, всі переживання, все взагалі можна передати своєю рідною мовою». Ю. Іздрик також закінчив музичну школу по класу віолончелі та фортепіано, самотужки опанував гру на гітарі та мандоліні. По закінченні школи вступив на навчання у Львівський політехнічний інститут на механіко-технологічний факультет. У студентські роки вивчав історію мистецтва, відвідував публічні лекції з мистецтвознавства, грав у рок-гурті, брав участь у постановках самодіяльного студентського театру.

Закінчивши університет у 1984 р., Юрко Іздрик почав працювати інженером на Івано-Франківському заводі автоматизованих ливарних машин (1984—1986), згодом — у Калуському науково-дослідному інституті галургії (1986—1990).

Наприкінці 80-их років письменник активно включився у мистецьке життя: брав участь у численних офіційних та неофіційних мистецьких акціях, виставках, співпрацював з обласною комсомольською газетою. У 1989 р. розпочалася історія легендарного журналу — «Четвер». Перші два номери були самвидавними. У 1990 р. на одному з мистецьких заходів (під час підготовки бієнале «Імпреза», що відбулося в Івано-Франківську) Іздрик познайомився з Юрієм Андруховичем, що стало визначальним у житті автора. Юрко запропонував Андруховичу разом випускати «Четвер», на що той одразу ж погодився. Кілька років митці працювали над журналом разом. Дружні стосунки Ю. Андрухович та Ю. Іздрик підтримують до сьогодні.

Живе і працює у Калуші. Автор:

- повісті **«Острів КРК»** (1994),
- поетичної збірки **«Станіслав і 11 його визволителів»** (1996),
- романів **«Воцек»** (1996, 1997), **«Подвійний Леон»** (2000) і **«АМтм»** (2004),
- збірки есеїв **«Флешка»** (2007), **«Флешка-2GB»** (2009), **«Take»** (2009), **«Underwor(l)d»** (2011), **«Іздрик. Ю»** (2013), **«Після прози»** (2013), **«AB OUT»** (2014), **«Календар любові»**,
- низки повістей, оповідань, статей з культурології та літературознавства.

Іздрик — один із творців станіславського феномену.

Письменник добре знайий як і **представник «станіславського феномену»**: Станіславський феномен — **своєрідне мистецького угруповання літераторів Івано-Франківської обл.**, — творці якого найповніше втілили український варіант постмодернізму у своїй творчості. За нетривіальним визначенням самого Іздрика, для «франківського феномена» притаманне прагнення ввібрати в себе всю культуру останніх ста років, двері до якої, ще недавно зачинені (хоч і не щільно), раптом широко відчинилися.

Цікаві факти

З'явившись на літературній сцені, **роман «Воцек»** справив фурор — викликав захоплення читачів та схвальну критику літераторів. Читачі настільки захопились «книгою про сни у снах» (В. Габор), що перший тираж книги, виданий в Івано-Франківську, був розпроданий за тиждень. У червні 2013 по дорозі до Львова на концерт-презентацію книги Іздрик потрапив в аварію. Переживши неабиякий стрес, Юрко зміг потрапити на презентацію й видав зі сцени такий шквал емоцій, що, якби не рана на голові поета, ніхто б і не подумав, що цього ж дня він побував у епіцентрі серйозної аварії.

«Я не знаю, як змінити світ на краще,
але потроху вчуся змінювати на краще себе».
Юрій Іздрик

Вірш «Вишиванка»

за що не візьмешся – вузлів плутанина
заплетені сіті пропущені петлі
між схрещених нитей прошито людину
недбалою стьождою гладдю чи хрестиком
стежки ніби стяжки затягнуті туго
у мережу що межує з мереживом..

мій боже! мій боже! – кричиш йому в вухо
та будь же уважний чи хоч обережний!
та глухо у бога і хтось безперервно
пряде і гаптує пусту мішковину
а берег далекий манить оберегами
і кожна дорога – тонка павутина

опучками пальців без голки без ножиць
зубами чи нігтями – хто вже як може
невидиму нитку на інші несхожу
виплутує кожен.. ну мало не кожен

кохана
дитинко
ми й в сутінках світу
де поспіхом навхрест прострочено мить
знайдемо свою павутинку зі світла
вона не урветься –
вона задзвенить

Аналіз

У вірші світ постає як густа вишиванка, де переплутано кольорові нитки, нав'язано чимало вузлів і перехрещено людських доль:
за що не візьмешся - вузлів плутанина
між схрещених нитей прошито людину
недбалою стьождою гладдю чи хрестиком
стежки ніби стяжки затягнуті туго
у мережу що межує з мереживом...

Митець надзвичайно уважний до художніх засобів: «стежки ніби стяжки», «кожна дорога - тонка павутина», «невидиму нитку на інші несхожу / виплутує кожен... ну мало не кожен».

Умовно цю поезію, як і кожен вірш Ю. Іздрика, можна поділити на кілька частин, але остання завжди буде життєствердною. Торжествують оптимізм, добро і світло й у цьому вірші:

кохана
дитинко
ми й в сутінках світу
де поспіхом навхрест прострочено мить
знайдемо свою павутинку зі світла
вона не урветься –
вона задзвенить.

Вірш «Молитва»

коли повертається світ спиною
і знов поміж нами відстань і стіни
говори зі мною
говори зі мною
хай навіть слова ці нічого не змінять

і коли вже довкола пахне війною
і вже розгораються перші битви
говори зі мною
говори зі мною
бо словом також можна любити
я одне лиш знаю і одне засвоїв
і прошу тебе тихо незграбно несміло:
говори зі мною

говори зі мною
і нехай твоє слово станеться тілом

Аналіз

До молитви як спілкування людини з Богом Ю. Іздрик звертався не раз. Інша річ, що до розшифрування смислу молитви як дійства ставлення у поета неодно значне. У вірші «Аргентина» Ю. Іздрик писав: «я бачив молитву як камінь / я бачив молитву як танець / я бачив молитву маленьку як вічко у дверях на дно».

Вірш набув особливо широкого розголосу після демонстрації проекту відео-поезії «Україна. З вірою в серці». Тоді його прочитав актор Остап Ступка. Причиною ж появи самого ролика стали події Антитерористичної операції на сході України, починаючи з квітня 2014 р. й до кульмінації в момент Іловайського котла в серпні, коли загинули сотні українських захисників. Чи не з цієї причини читачі вважають вірш «Молитва» проханням бійця, зверненим до Бога, щоб той не залишав його у хвилину страшної небезпеки.

Передчуття покинутості на початку вірша переконують читача, що розмова з Богом ліричного героя у критичній ситуації стає ниточкою Аріадни й допомагає людині вибратися з пекельних обставин:

коли повертається світ спиною
і знов поміж нами відстань і стіни
говори зі мною
говори зі мною
хай навіть слова ці нічого не змінять
і коли вже довкола пахне війною
і вже розгораються перші битви
говори зі мною
говори зі мною
бо словом також можна любити.

Постійне повторення слова «говори» звучить як заклинання. Людина в небезпеці відчуває себе безсилою, не здатного щось змінити на краще, починає розуміти силу слова, яке може статися тілом, тобто допомогти вціліти живій істоті з плоті й крові:

я одне лиш знаю і одне засвоїв
і прошу тебе тихо незграбно несміло:
овори зі мною
говори зі мною
і нехай твоє слово станеться тілом.

Д) Марія Матіос, «Триєдина перспектива (цикл); «Прості вірші» (цикл)

https://uk.wikipedia.org/wiki/Матіос_Марія_Василівна - біографія

Марія Матіос (нар. 1959 р.) - українська письменниця та політичний діяч. Переможець різноманітних літературних премій, зокрема лауреат Шевченківської премії з літератури (2005), Коронації слова (2007), та Книги року BBC (2008). Народний депутат України VII (партія УДАР), VIII скликання (БПП).

Марія Матіос корінна гуцулка з Буковини. Перші вірші надрукувала у **15** років. Випускниця філологічного факультету Чернівецького університету, вона пишається тим, що була серед тих, хто добивався присвоєння навчальному закладу імені «буковинського соловейка» — поета Юрія Федьковича.

За освітою — український філолог, за покликанням — добровільний народознавець.

Деякий час керувала Спілкою письменників Чернівецької області, займалась видавничою справою, була одним із засновників науково-літературного «Буковинського журналу». 1992 року дебютувала у журналі «Київ», опублікувавши новелу «Юр'яна і Довгопол».

Має унікальне дослідження своєї родини, що корінням сягає 1790 року.

Живе в Києві.

Цікавиться психологією, етнографією, городництвом та квітникарством.

Марія Матіос має некоронований титул **«найбільш плідної письменниці України»**.

Критика її називає як не **«чортиком, що вискочив із табакерки»**, то **«грант-дамою української літератури»**.

Автор збірок віршів: **«З трави і листя»**, **«Вогонь живиці»**, **«Сад нетерпіння»**, **«Десять дек морозної води»**, **«Жіночий аркан»**.

Найбільшу популярність здобули її **книжки: «Щоденник страченої», «Нація», «Бульварний роман», «Життя коротке» (2001), «Фуршет» від Марії МАТІОС» (2003), «Солодка Даруся» (2004), «Щоденник страченої» (2005), «Містер і місіс Ю в країні укрів» (2006), «Нація. Одкровення» (2006), «Майже ніколи не навпаки» (2007), «Москалиця; Мама Мариця — дружина Христофора Колумба.»** Видавництво «Піраміда» (2008).

В 2007 році в російському видавництві «Братонезж» вийшли об'єднані під однією обкладинкою переклади **«Нації»** та **«Солодкої Дарусі»**. Ця книжка має назву **«Нація»**, перекладена О. Мариничевою та С. Соложенкіним.

Переможець конкурсу «Книжка року 2008» в номінації «Красне письменство — Сучасна українська проза»: **«Марія Матіос. Москалиця; Мама Мариця — дружина Христофора Колумба.»** Видавництво «Піраміда».

Гран-прі та перше місце конкурсу «Коронація слова 2007» за роман «Майже ніколи не навпаки».
Лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка за роман «Солодка Даруся» (2005).

Опрацьовуємо прочитане

1. Чим зацікавила вас особистість письменниці? Які факти вас здивували, вразили? Які запитання у вас виникли? У який спосіб ви могли б задовольнити свою цікавість?
2. Як Марія Матіос ставиться до письменницької праці? Поміркуйте, чому для письменниці важлива думка читачів про її твори.
3. Які особливості творчої манери письменниці визначені в статті підручника? Чого ви очікуєте від творів Марії Матіос?

Триєдина перспектива (цикл)

1

Ти перелітуєш, як **лань**, -
Між трав, під небом, серед лісу.
Але проклята глухомань
Тебе не втримає.
Не бійся:
Ти зимуєш *сама*,
І далі житимеш – як *палець*.
Тебе крутитиме аркан –
На витривалість сольний танець.
Ти вийдеш з моди, як з води,
Схрестивши руки попід груди,
І пожинатимеш плоди
Своєї самоти.
Повсюди
Тебе питатимуть: хто ти?
Чиї тепер у тебе очі?
Тебе найближчі потолочать
Незгірш, як наймані кати.

2

Ридай, **зализувачко** ран
Відредагованої драми:
То чоловічий хист — аркан.

Ти ж затесалась між аркани.
А там — суцільний плебісцит.
Морозно, як у лютім січні.
І непомірний апетит,
І ритуали чоловічі.
А там — різниця і темниця,
Бакшиш,
гашиш
і нувориш.
Некоронована царице!
Ти не показуй, що дрижиш...

3

Парад *дешевих Афродит*
Тебе не скине із **цариці**.
Ти — не балетна танцівниця,
Аркан — твій танець і твій цит.
Верхи смерек — твої пуанти,
І косми хмар — твій колорит.
Танцюй *сама*.
Комедіанти
Хай свій ладнають реквізит.
Бо **твій аркан не стане вальсом**,
Хоч не жіночий то є хист.
Назвуть зухвальство — зубоскальством
І навздогін приліплять свист.
Тримай аркан одна, як палець, —
І літуй, і зимуй *сама*.
Можливо, не один зухвалець
Колись повторить твій аркан.

Аналіз

Що за «Триєдина перспектива» і до чого тут згадки про аркан — суто чоловічий танець?

Просто свої життєві погляди героїня описує в танцювальних метафорах. Їй болить самотність і беззахисність: у «виконанні» аркану означає себе як «зализувачку ран». Тому й потребує побільше сили у світі «чоловічих ритуалів», а в завершальній поезії циклу вона вже «цариця». І їй байдуже до всіх «дешевих Афродит», адже її танець — аж ніяк не ніжний жіночний вальс.

Це вже її власний аркан, що націлює на боротьбу. Ось така «триєдина перспектива»: спершу самотність, потім — визнання жорстких «правил гри», а зрештою («хоч не жіночий то є хист») життя-боротьба — виконання власного «аркану» («тримай аркан одна, як палець...»).

«Прості вірші» (цикл)

1.

Ти дивишся на мене каро —
І груди протинає жар.
Ти є мій Спас.
І Божя кара.
Ти любчик мій.
І Бог.
І цар.
Гніздо моє.
І оборона.
І просто — мій ти чоловік...
Чий? Чий? — ріка питає сонна.
Чий? Чий? — гуде нічний потік.
Що? Що?! —
grimлять гірські пороги
Твій?! —
лані зиркають на шлях.
Мій — від людей?
Чи мій — від Бога?
А далі — пишуть в небесах...

2.

Бог вбронить.
Хай Бог боронить.
Може, я тебе вброню.
Я цілую твої долоні.
Я боюся.
Бо я люблю.
Я молюся.
І я клянуся.
І солону сльозу роню.
І голублю — як мру,
журюся,

Попелію —
бо я люблю.
На плече твоє обіпруся —
Нетерплячу згашу свічу.
Розумію тебе.
Й корюся.
І мовчу.
І мовчу.
Мовчу.
...А біда у дзвінки нам дзвонить.
І росте — як під буком мох.
Бог вбронить.
Нас Бог вбронить.
Чи змете...
Це лиш знає Бог.

4.

Ти упав на мене — як грім
Паде на тонку ялицю.
Зітнув мене — як зігрів —
Пахку, аж дурманну глицю.
Я вчула, що вже нема
Коріння, кори і крони...
...Та капала звідкись смола —
смолиста сльоза в долоні.

6.

Складу долоні — мовчки помолюся.
О, Господи, на кого я молюсь?!
Це смерть моя.
І я її боюся.
Це смерть моя.
І я її боюсь.
До тебе, як до мами, притулюся.
І співом пташки радісно озвусь.
Це смерть моя.
І я її боюся.
Це смерть моя.

І я її боюсь.
Нікого більш судити не беруся.
Але благословляє наш союз.
Це смерть моя.
І я її боюся.
Це смерть моя.
І я її боюсь.
Бо я тобі, як Господу, корюся.
На кожен подих твій я підкорюсь.
Це смерть моя.
І я її боюся.
Це смерть моя.
І я її боюсь.
Ну а на цім з привітом застаюся.
А з болем я ще трохи поборюсь.
Ти — смерть моя.
І я її боюся.
Ти смерть.
...І я тебе вже не боюсь.

Виявляємо літературну компетентність

1. Яке враження справили на вас поезії циклу «Прості вірші»? Які емоції вони викликали? Які думки породили?
2. Чи згодні ви з автором статті, що в поезіях передано «бурю емоцій»? Прослідкуйте за текстом твору, як ці емоції змінюються.
3. Доведіть або спростуйте тезу: «Лірична героїня Марії Матіос — це сильна жінка в сучасному світі, яка залишається жіночною».

А «Прості вірші» насправді не такі вже й прості. Складна метафорика, асоціативність, а в центрі — образ безмежно закоханої ліричної героїні. Вона надзвичайно емоційна — аж до екзальтації: тут і «я молюсь», і «я клянусь», і сльози... Одне слово, цикл складає інтимна лірика — настільки інтимна, що, можливо, лише самій авторці до снаги досягнути всю бурю емоцій.

